

ผู้นำยุคใหม่ กับ การเปลี่ยนผ่านเกษตรไทย สู่ความยั่งยืน

: บทเรียนจากมิตรผลโมเดล

ไพฑูรย์ ประภาตะโร

รองกรรมการผู้จัดการใหญ่
กลุ่มงานอ้อย

3 นิยามของผู้นำในแบบมีตรรก

1. ตั้งเป้าหมายให้สูง
2. ตั้งเป้าหมายแล้วต้องทำให้ได้
3. ต้องทำทันที

1 ตั้งเป้าหมายให้สูง From Local to Global

ความเป็นมาของกลุ่มมิตรผล

พ.ศ. 2482
(1939)

เริ่มต้นจากผืนดินเล็กๆ เพียง 7 ไร่
แรงงานในครอบครัวและคนงานอีก 5 ชีวิต
ณ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2489
(1946)

จากครอบครัวเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย
สู่การผลิตน้ำเชื่อมเข้มข้นในครัวเรือน
ส่งขายโรงงานน้ำตาลในจังหวัดชลบุรี

พ.ศ. 2499
(1956)

ก่อตั้งโรงงานน้ำตาลมิตรผล
ณ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
อุตสาหกรรมโรงงาน
ที่สามารถผลิตน้ำตาลทรายได้เอง

“มิตรผล”

เรามีแนวทางดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงชุมชน
สังคม สิ่งแวดล้อม ตามแนวทาง “ร่วมอยู่ ร่วมเจริญ”
มานานกว่า 70 ปี

ภาพรวมธุรกิจ

ปัจจุบัน กลุ่มมิตรผล มีธุรกิจทั้งสิ้น 7 ประเภท ได้แก่
ธุรกิจไร่บริษัท ธุรกิจน้ำตาล ธุรกิจพลังงาน ธุรกิจวัสดุทดแทนไม้
ธุรกิจปุ๋ย ธุรกิจด้านการขนส่งและคลังสินค้า และธุรกิจอื่นๆ

ธุรกิจ 5 ประเทศ

Thailand

- 8 Sugar Mills
- 23 Power Plants
- 5 Solar Plants
- 4 Ethanol Plants
- 3 Fertilizer Plants
- 1 Tapioca Starch Plant
- 1 Yeast & Yeast Specialty Plant
- 2 Particle Board Plants Logistics & Warehouse service provider

Laos

- 1 Sugar Mill
- 1 Fertilizer Plant
- 1 Power Plant

China

- 5 Sugar Mills
- 1 Refinery
- 3 Power Plants
- 1 Fertilizer Plant
- 1 Animal Feed Plant

Australia

- 3 Sugar Mills
- 2 Refinery

Indonesia

- 2 Sugar Mills
- 2 Refinery

ในปี 2569

Mitr Phol 2nd
The world's
Largest sugar producer

ผู้ผลิตน้ำตาล
รายใหญ่

2 ของโลก

อันดับ

1 ของเอเชีย

1 ของไทย

ผู้ผลิตเอทานอล
รายใหญ่

อันดับ

1 ของอาเซียน
ของไทย

ผู้ผลิตไฟฟ้าชีวมวล

รายใหญ่ของเอเชียแปซิฟิก

ผู้ผลิตน้ำตาลรายใหญ่อันดับ 2 ของโลก

3 นิยามของผู้นำในแบบมิตรผล

2 ตั้งเป้าหมายแล้วต้องทำได้ Grow Together

ผู้นำด้านเกษตรสมัยใหม่ MITR PHOL MODERNFARM

บริหารจัดการไร่อ้อยอย่างเป็นระบบด้วยเทคโนโลยี
และนวัตกรรมจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำไร่อ้อย
ให้ได้ผลผลิตสูงสุด ลดการสูญเสีย ลดต้นทุน

จากไร่อ้อยดั้งเดิม
สู่มิตรผลโมเดิร์นฟาร์ม
พลิกโฉมการเกษตรสู่อนาคต

หลักการ 4 เสา พลัส

**Legume
Rotation**

ปลูกพืช
บำรุงดิน

**Control
Traffic**

ลดการบดอัด
ของหน้าดิน

**Minimum
Tillage**

ลดการ
ไถพรวน

**Trash
Blanket**

ตัดอ้อยสด
ไว้ใบคลุมดิน

+ IRRIGATION ระบบชลประทาน

- ลดต้นทุน
- เพิ่มผลผลิต
- อนุรักษ์ดิน
- รักษาสิ่งแวดล้อม

การนำ **Digital Transformation & AI** มาใช้ในการเกษตร

ใช้ GPS Guidance และ IOT ในการบริหารจัดการไร่อ้อย ตั้งแต่กระบวนการเตรียมดินปลูกอ้อย จนถึงการเก็บเกี่ยวอ้อย และให้น้ำ

บริหารจัดการแปลงด้วย
GPS Guidance

การให้น้ำด้วย
ระบบ IOT

mitrpholfarm.web.app

NO.	TEMPERATURE(°C)	MOISTURE
B1	27.8	27.6
B2	28.3	44.6
B3	27.8	27
B4	28.7	27.1

การนำ Digital Transformation & AI มาใช้ในการเกษตร

ใช้ AI และภาพถ่ายดาวเทียมในการบริหารจัดการไร่อ้อย โดยประมวลผลและใช้งานผ่าน 4 ช่องทาง

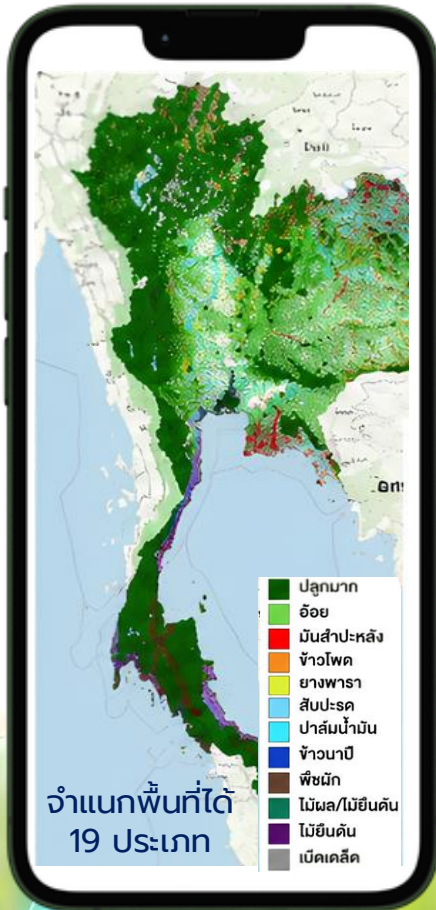
1 จำแนกประเภทการใช้ที่ดิน

MITR PHOL
Sugar

MITR PHOL
Innovation &
Research Center

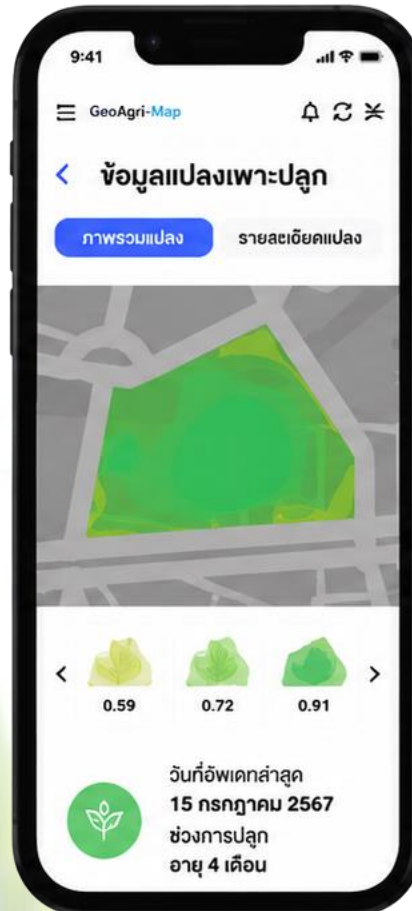
2 ติดตามสุขภาพ/การเติบโตของอ้อย

MITR PHOL
Sugar

MITR PHOL
Innovation &
Research Center

3 ประเมินผลผลิตอ้อย

MITR PHOL
Sugar

MITR PHOL
Innovation &
Research Center

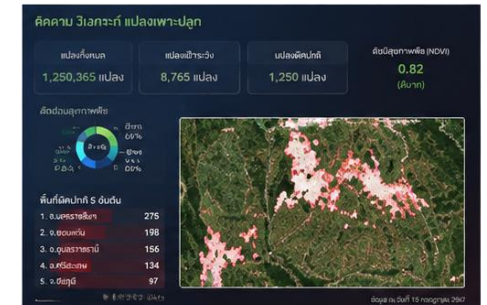
4 ติดตามการเก็บเกี่ยวอ้อย

MITR PHOL
Sugar

MITR PHOL
Innovation &
Research Center

- ติดตามการตัดอ้อย
- รองรับดาวเทียม 2 ดวงและทะลุเมฆ
- ความถี่ประมวลผล ประมาณ 3 วัน

Mitr Phol Innovation & Research Centre (MPIR)

ศูนย์นวัตกรรมและการวิจัยกลุ่มมิตรผล

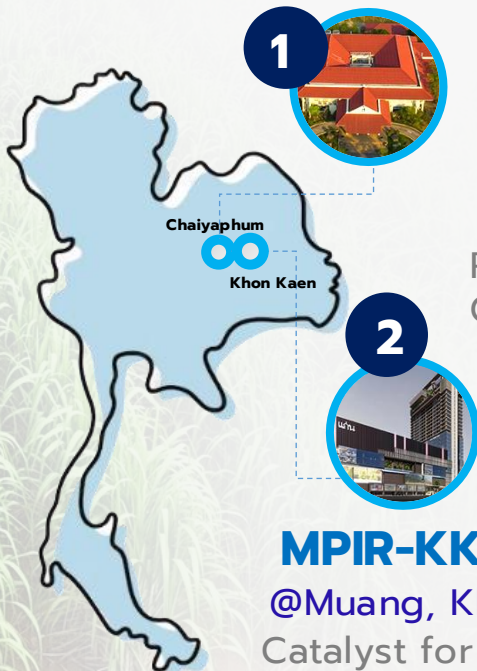

พ.ศ. 2540 (1997)

ก่อตั้ง

ศูนย์วิจัยและพัฒนามิตรผล

- ปรับปรุงพันธุ์อ้อย
- ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร

MPIR-PK

@Phukhieo,
Chaiyaphum

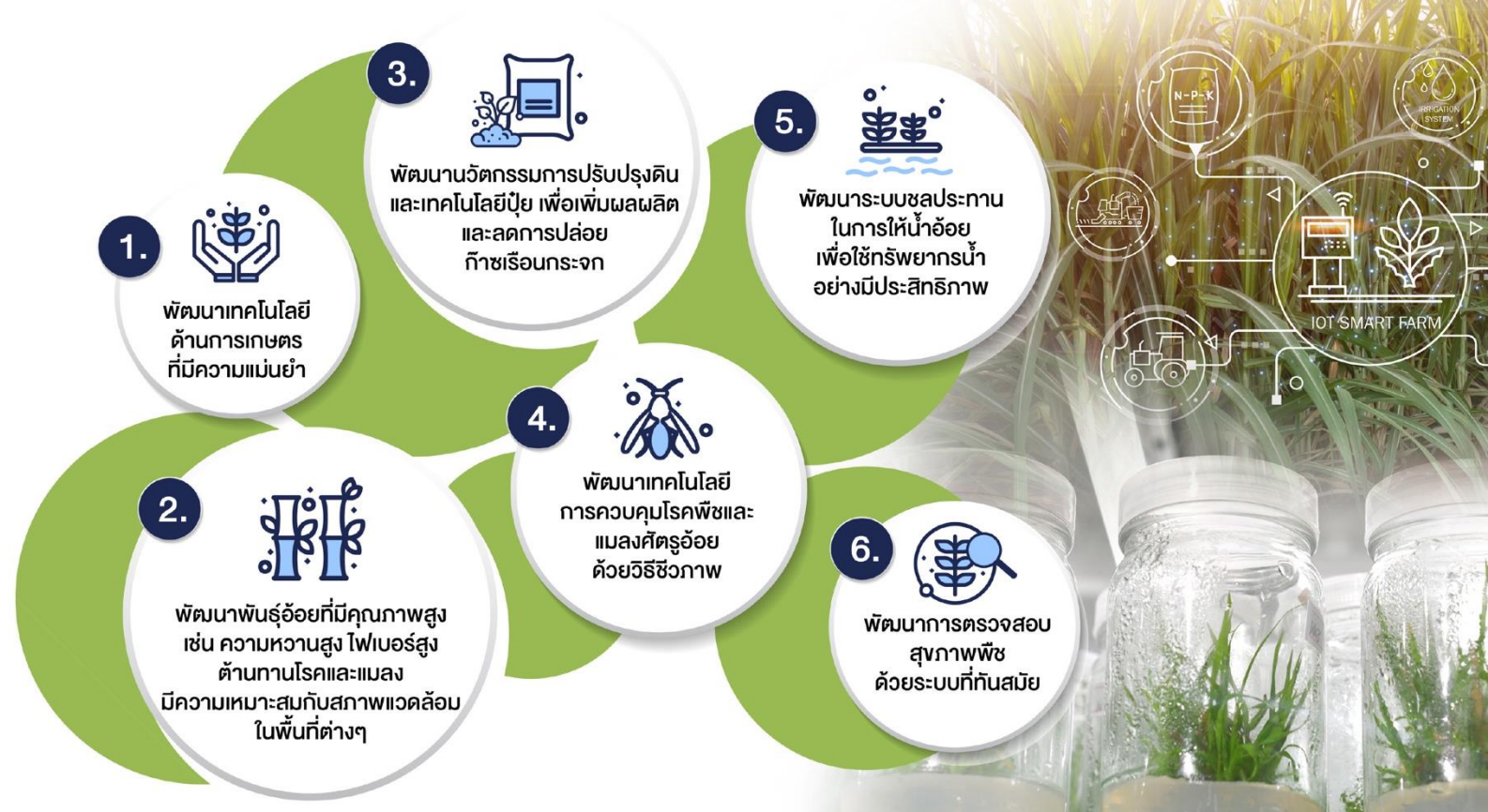
Research for
Commercialization

MPIR-KK

@Muang, Khon Kaen

Catalyst for Open Innovation

• Precision Crops Research

“เพราะชาไร่ คือหัวใจของเรา”

กลุ่มมิตรผล เป็นองค์กรที่เกิดและเติบโต
มาจากครอบครัวที่ทำไร่อ้อย

เข้าใจความต้องการ
เห็นถึงความลำบากของชาไร่
จึงทำให้เรามีความตั้งใจ
ที่จะช่วยพัฒนาชาไร่
ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี
มีอาชีพที่มั่นคง

ชาวไร่ที่ประสบความสำเร็จ

สร้างทายาทเจ้าแก้งไร่อ้อย Young Smart Farmer

ไร่อ้อยคำพา
จากรุ่นพ่อสู่รุ่นลูก
ตำนานแห่งความมุ่งมั่น
และการพัฒนาไม่สิ้นสุด

"ครอบครัวคำพา"
ชาวไร่อ้อยจังหวัดสุพรรณบุรี

ทำไร่สมัยใหม่
ตัดอ้อยสด
มุ่งผลักดันผลผลิต
สร้างธุรกิจไร่อ้อย

"ครอบครัวแซ่โจ้ว"
ชาวไร่อ้อยจังหวัดสุพรรณบุรี

ทำทุกกิจกรรม
ในเวลาที่ใช้
คือหัวใจของ
การปลูกอ้อย

"ครอบครัวสีหาวัตร"
ชาวไร่อ้อยจังหวัดขอนแก่น

จากรุ่นสู่รุ่น
สู่ไร่อ้อยอัจฉริยะ
ความรู้จากรุ่นพ่อแม่
ถ่ายทอดสู่รุ่นลูก
ผสานเทคโนโลยี
เพื่ออนาคตอ้อยไทย

"ครอบครัวโชคบัณฑิต"
ชาวไร่อ้อยจังหวัดชัยภูมิ

พัฒนาพนักงาน & สร้างทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่

MITR PHOL MODERNFARM ACADEMY

สถาบันการเรียนรู้เพื่อการเกษตรสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

ในปี 2562 ก่อตั้ง

ปัจจุบัน ปี 2569

**MITR PHOL
MODERNFARM
ACADEMY**

- สร้างนักส่งเสริม
Ironman มาแล้ว **260** คน
- หลักสูตร Non Degree
มีผู้เรียนและจบหลักสูตร Non Degree
ทั้ง 3 สถาบัน

ม.เกษตรฯ

ม.ลาดกระบัง

ม.แม่โจ้

นักส่งเสริม จำนวน **320** คน

Young Smart Farmer จำนวน **196** คน

สร้างมาตรฐานวิชาชีพระดับประเทศ

มิตรผล ร่วมมือกับ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ สคช.

สร้างนักส่งเสริมมืออาชีพ ส่งเสริมการทำไร่อ้อยสมัยใหม่

มิตรผล เป็นรายแรกของไทย
ที่ได้รับ**การรับรอง** “สาขาเทคโนโลยีการเกษตร”

ปี 2569

ได้รับการรับรอง

ระดับ 6

ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 3 ปี
เทียบเท่า Level 4 UP กลุ่มหัวหน้าหน่วยขึ้นไข

อาชีพนักจัดการฟาร์มสมัยใหม่

ปี 2568

ได้รับการรับรอง

ระดับ 5

ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี

อาชีพนักบริหารความสัมพันธ์ชาวไร่อ้อย

ปี 2567

ได้รับการรับรอง

ระดับ 4

ประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 1 ปี

อาชีพผู้ควบคุมรถตัดอ้อย
อาชีพผู้ควบคุมรถแทรกเตอร์

Sugarcane Ecosystem

ผู้รับเหมาไถเตรียมดิน

ผู้รับเหมาปลูกอ้อย

ผู้รับเหมาใส่ปุ๋ย

ผู้รับเหมาโดรน

ระบบชลประทาน

ผู้รับเหมา
อัดใบอ้อย

ผู้รับเหมาเก็บเกี่ยวอ้อย

ผู้รับเหมารวบแฉะ

ผู้รับเหมาให้น้ำหยด

IoT

ผู้รับเหมาบรรทุกอ้อย

ครอบคลุมชาวไร่รายเล็ก และรายกลาง
พื้นที่ 5,000-6,000 ไร่

3 ต้องทำทันที Sustainability is now

โครงการชลประทานของภาครัฐของกรมชลประทาน

โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยพุงใหญ่

ที่ตั้ง: บ้านนาคำข่า ต.บึงงาม อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด
(อยู่ในพื้นที่รอยต่อระหว่าง ต.บึงงาม และ ต.ภูเขาทอง)

ครอบคลุมพื้นที่เกษตร
4,000ไร่

ความจุน้ำสูงสุด
11.50
ล้านลูกบาศก์เมตร

โครงการอ่างเก็บน้ำลำเจียก

ที่ตั้ง : ต.บ้านเจียก อ.ภักดีชุมพล จ.ชัยภูมิ

ความจุเก็บกักปกติ : 45.17 ล้านลูกบาศก์เมตร

ครอบคลุมพื้นที่เกษตร
30,000ไร่

เริ่มส่งน้ำ
2571

โครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุง

ที่ตั้ง : ต.หนองแวง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ

ความจุเก็บกักปกติ : 46.90 ล้านลูกบาศก์เมตร

ครอบคลุมพื้นที่เกษตร

40,000ไร่

เริ่มส่งน้ำ

2571

ทางระบายลำน้ำเดิม
(River Outlet)

ทางระบายน้ำล้น (Spillway)

งานสันอ่าง

ภาพรวม

เกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ

Mitr Phol OASIS : Smart Farming and Water Management for Farmers

วัตถุประสงค์โครงการ

- 1 พัฒนาพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก เพื่อกักเก็บน้ำฤดูฝน ใช้ในฤดูแล้ง บรรเทาน้ำท่วม
- 2 เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรสมัยใหม่

แนวคิด OASIS

การพัฒนาพื้นที่ลุ่มต่ำ

ก่อสร้างบ่อกักเก็บน้ำความจุ 1 ล้าน ลบ.ม. และวางระบบท่อส่งน้ำเพื่อการเกษตร

การใช้ประโยชน์จากพลังงานแสงอาทิตย์

ส่งเสริมการใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ และสร้างบ่อพักน้ำเพื่อบริหารจัดการรอบการใช้น้ำ

การทำเกษตรสมัยใหม่แบบครบวงจร

ประยุกต์ใช้หลักการบริหารจัดการแปลงแบบ "มิตรผล โมเดิร์นฟาร์ม"

MITR PHOL OASIS

ปัจจุบัน
ดำเนินการแล้ว

6

OASIS

มีพื้นที่
รับน้ำทั้งหมด

40,000

ไร่

สร้าง
ผลผลิตอ้อยเพิ่ม

750,000

ตัน

มาตรฐานความยั่งยืน จาก BONSUCRO สู่ VIVE

มิตรผลได้รับการรับรอง BONSUCRO

ปี 2559 (2016)
รายแรกของประเทศไทย
รายชื่อ 2 ของเอเชีย
(จากสมาชิก 470+ ราย 42 ประเทศ)

เริ่มที่โรงงานมิตรผลเขียว จ.ชัยภูมิ
ครอบคลุมพื้นที่ **11,245 ไร่** ด้วย
แนวทางมิตรผลโมเดิร์นฟาร์ม
ในการจัดการไร่อ้อย

ขยายผลต่อเนื่อง

ปี 2560 (2017)
เพิ่มโรงงานด้านช้าง
รวมพื้นที่รับรอง 44,137 ไร่

ต่อยอดที่โรงงานเอทานอลสุพรรณบุรี
และได้รับการ **รับรอง Bonsucro**
EU-RED เป็นผู้ผลิตเอทานอล
ยั่งยืนรายแรกของไทย

BONSUCRO ควบคุมการผลิตอ้อย-น้ำตาลยั่งยืนจากไร่ถึงโรงงาน

- ไม่จ้างแรงงานเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี
- ไม่จ้างแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน
- ไม่ปลูกอ้อยในพื้นที่ป่าสงวน
- ปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อบำรุงดิน
- ลดการใช้สารเคมี ปุ๋ย และใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- ลดการเผาอ้อย

VIVE

**ปี.ศ. ปี 2568
(2025)**

โรงงาน 3 แห่งของมิตรผล
(มิตรผลด่านช้าง | มิตรผลเขียว | มิตรผลเวียง)
เข้าร่วม VIVE Sustainable Supply Program
(โดย Czarnikow + Intellync)

ยกระดับจาก "การรับรองมาตรฐาน" สู่ "การพัฒนาต่อเนื่องตลอดห่วงโซ่อุปทาน"

VIVE Concept

ครอบคลุม 5 โมดูลสำคัญ

เป็น Continuous Improvement + ตรวจสอบโดยหน่วยงานภายนอก

Farm

Facilities

Shipping

Energy

**Chain of
Custody**

มีคู่ค้าระดับโลกสนับสนุนกว่า 100 ราย

Value Chain

From Waste to Value Creation

- ผลิตภัณฑ์
- ของเหลือใช้

ธุรกิจไร่

- อ้อย
- ใบอ้อย

ธุรกิจน้ำตาล

- น้ำตาล
- โมลาส
- กากหมักรอง
- ชานอ้อย

เอทานอล

- เอทานอล
- วีเนส
- ยีสต์

ธุรกิจไฟฟ้า

- ไฟฟ้าชีวมวล
- ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- คาร์บอนเครดิต, RECs
- ชีวถ่าน

ธุรกิจปุ๋ย

- ปุ๋ย

ธุรกิจวัสดุทดแทนไม้

- วัสดุทดแทนไม้
- เฟอร์นิเจอร์
- เปลือกไม้

วัสดุชีวภาพ

เคมีชีวภาพ

ส่วนผสมในอาหาร
ส่วนผสมในอาหารสัตว์

เครื่องสำอาง

ผลิตภัณฑ์เสริม
อาหาร

เวชภัณฑ์

บทสรุปของผู้นำยุคใหม่ในแบบมิตรผล

“มองให้ไกล มองให้ลึก มองให้ต่าง แล้วลงมือทำทันที”

**MITR PHOL
GROUP**

สร้างคุณค่า... ใจกว้างอนาคตที่ยั่งยืน
CREATING VALUE FOR A SUSTAINABLE LIFE

